

O'RTA MAXSUS VA PROFESSIONAL TA'LIM TASHKILOTLARI PEDAGOG KADRLARINI ATTESTATSIYADAN O'TKAZISH UCHUN TERAPIYADA HAMSHIRALIK ISHI FANIDAN MALAKA SINOV TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI

I. Maqsad

Mazkur test varianti tafsilotining maqsadi kasbiy ta'lim fanlarini bilish darajasini baholashning malaka toifalarini berish test tizimi doirasida Terapiyada hamshiralik ishi talabgorlarining bilim darajasini aniqlash va sertifikatlash uchun qo'llaniladigan test varianti formati (topshiriqlar soni, turi, vaqt me'yori), fan mazmuni tarkibi, kognitiv ko'nikma darajalari, baholash mezonlari va talabgorlarning tayyorgarlik darajasiga qo'yiladigan talablarni belgilashdan iborat.

II. Me'yoriy asoslar

1.O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 17-sentyabrdagi **"Maktabgacha, umumiy o'rta, o'rta maxsus, professional va maktabdan tashqari ta'lim tashkilotlari pedagog kadrlarini attestatsiyadan o'tkazish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"**gi 572-sonli Qarori.

III. Baholash qamrovi: mazmun sohalari

Terapiyada hamshiralik ishi

1. Terapiya fanining rivojlanish tarixi va qo'llaniladigan tekshiruv usullari;
2. Nafas olish va yurak-qon tomir tizimi kasalliklari;
3. Ovqat hazm qilish a'zolari kasalliklari;
4. Buyrak va siydik yo'llari kasalliklari;
5. Ichki sekretiya bezlari va moddalar almashinuvi kasalliklari;
6. Qon va qon ishlab chiqarish a'zolari kasalliklari;
7. Suyak-mushak va biriktiruvchi to'qima kasalliklari;
8. O'tkir allergozlar.

IV. Baholanadigan mazmun sohalari va konstruktlar

T/r	Mazmun sohalari	Konstruktlar	Ulushi (%)	Testlar soni
------------	------------------------	---------------------	-------------------	---------------------

1	Terapiya fanining rivojlanish tarixi va qo'llaniladigan tekshiruv usullari	Ichki kasalliklar faning rivojlanish tarixi, kasallik tushunchasi, simptom, sindrom, etiologiya, patogenez, kasallik klinikasi, tashxis, va uning turlarini tushunadi, kasallik tarixi sxemasi qo'llay oladi. Bemorlarni bevosita va bilvosita tekshirish usullari haqida tushunchaga ega, bemorlarni shikoyatlari, kasallikning rivojlanish tarixi, hayot tarixi, fizik tekshiruvlari (palpatsiya, perkussiya, auskultatsiya) asosida bemor holatiga baho bera oladi. Bemorlarni tibbiy asbob-uskunalar bilan tekshirishga tayyorlash va laboratoriya tekshiruvlariga tayyorlash qoidalarini biladi va qo'llay oladi. Asosiy asbob-uskunalar va laboratoriya tekshiruv usullarini biladi va farqlay oladi. Tibbiy hujjat va yo'llanmalarni rasmiylashtirishni amalga oshira oladi.	17.5 %	7 ta
2	Nafas olish va yurak-qon tomir tizimi kasalliklari	Nafas olish a'zolari kasalliklari va ularning asosiy sabablari, keltirib chiqaruvchi omillarni, aniqlash usullarini biladi va qo'llay oladi. Kasalliklar davosini, bemorlarni kuzatish va parvarish qilishni amalga oshira oladi. Bemorlarni davolash va sog'ligini qayta tiklashda ishtirok etadi. Gipertoniya kasalligi mohiyati, etiologiyasi, turlari, klinikasi, kechishi, asoratlarini biladi va turlarini farqlaydi. Gipertonik krizda shoshilinch yordam ko'rsatishni amalga oshira oladi. Stenokordiya va miokard infarkti, kardiogen shok sabablari, klinikasini biladi va shoshilinch yordam ko'rsata oladi. Tibbiy asbob-uskunali tekshirishlarga bemorni tayyorlash qoidalarini biladi va amalga oshira oladi. Bemorlarni tekshiruvlarga tayyorlay oladi.	20 %	8 ta
3	Ovqat hazm qilish a'zolari kasalliklari	Ovqat hazm qilish a'zolari kasalliklari, ularning klinik belgilari, kelib chiqish sabablarini, tekshirish usullari va davolash choralari biladi. Kasalliklarni farqlaydi, ularning asoratlarini oldini olish choralari ko'ra oladi. Bemorlarni davolash va sog'ligini qayta tiklashda ishtirok etadi, tibbiy hujjat va yo'llanmalarni rasmiylashtira oladi.	12.5 %	5 ta
4	Buyrak va siydik yo'llari kasalliklari	Buyrak va siydik yo'llari kasalliklarining sabablari, asosiy klinik belgilari, kechishi va asoratlarini biladi. O'tkir va surunkali glomerulonefrit, buyrak – tosh kasalligining asoratlarida shoshilinch yordamni tashkil eta oladi. O'tkir va surunkali buyrak yetishmovchiligining kechishi, asoratlari,	10 %	4 ta

		uremiya oldi holati va uremik koma klinikasi, kechishi, davolash usullarini biladi va bir-biridan farqlaydi, gemodializ haqida tushunchaga ega. Tekshirish usullarini va bemor parvarishini amalda qo'llay oladi.		
5	Ichki sekretiya bezlari va moddalar almashinuvi kasalliklari	Ichki sekresiya bezlari va moddalar almashinuvi kasalliklari (diffuz toksik buqoq, gipotireoz, endemik buqoq, qandli diabet) klinikasi, asoratlari, diagnostikasi, davolash usullari, oldini olishni biladi va qo'llaydi. Tireotoksik kriz, giper- va gipoglikemik koma holatlarini kelib chiqish sabablari, shoshilinch yordam choralarini qo'llaydi. Tekshirish usullarini va bemor parvarishini amalda qo'llay oladi. Laboratoriya tekshiruvi natijalarini tahlil qila oladi.	22.5 %	9 ta
6	Qon va qon ishlab chiqarish a'zolari kasalliklari	Qon va qon ishlab chiqarish a'zolari kasalliklari (anemiya, leykoz, gemorragik diatezlar)ning klinik turlari, kelib chiqish sabablarini biladi. Bemorlarga shoshilinch holatlarda birinchi tibbiy yordam ko'rsatishni biladi va qo'llaydi. Bemorlarni davolash va sog'ligini qayta tiklashda ishtirok eta oladi. Tibbiy hujjat va yo'llanmalarni rasmiylashtira oladi.	7.5 %	3 ta
7	Suyak-mushak va biriktiruvchi to'qima kasalliklari	Suyak-mushak va biriktiruvchi to'qima kasalliklari (artritlar, surunkali kasalliklar) haqida tushunchaga ega bo'ladi, bo'g'im kasalliklariga tashxis qo'yishda rengenologik tekshiruvning mohiyatini biladi va bemorni tayyorlaydi. Revmatoid artritning etiologiyasi, klinikasi, kechishi, diagnostikasini biladi, davolash usullari, bemorlarni kuzatish, parvarishini qo'llaydi..	7.5 %	3 ta
8	O'tkir allergozlar	Allergiya, allergen, antitelo, allergik reaksiyalar haqida ma'lumotga ega bo'ladi. O'tkir allergozlar (anafilaktik shok, Kvinke shishi, o'tkir eshakemi)ning sabablari, klinikasi, kechishini farqlaydi, tez yordam ko'rsatish, bemorlarni kuzatish va parvarish qilish qoidalarini biladi va amalga oshira oladi. Parxez bilan davolashni qo'llaydi. Atopik bronxial astmaning etiologiyasi, patogenezi, klinikasi, diagnostikasi, davolash va profilaktika usullarini qo'llaydi. Tibbiy hujjat va yo'llanmalarni rasmiylashtira oladi.	2.5 %	1 ta

V. Baholanadigan kognitiv ko'nikmalar va taqsimoti

T/r	Kognitiv daraja	Izohi	Ulushi (%)
1.	Bilish	Fanga doir nazariy ma'lumotni, atama va qoidalarni eslab qolish, tushunish, nazariy jihatdan tahlil qila olish	15 %
2.	Qo'llash	O'zlashtirgan nazariy bilim va tushunchalarni yangi kontekstlarda (ta'limiy, muammoli vaziyat va pedagogik-psixologik holatlarda) ishlata olish	62.5 %
3.	Mulohaza qilish	Muayyan faktlar, dalillar va normalarni mantiqiy bog'liq tarzda tahlil qilib, jarayonlarning ketma-ketligini farqlab, vaziyatni analiz qilib, xulosalar chiqara olish	22.5 %

VI. Test turlari va taqsimoti

T/r	Test turi	Izohi
1.	Y1	To'rtta variantdan bittasi to'g'ri bo'lgan muqobil javobli yopiq test
2.	Y2	Tartiblangan bir nechta javoblardan to'g'rilarni topishni talab qiladigan muqobil javobli yopiq test
3.	Y3	Moslashtirishni talab qiladigan yopiq test
4.	Y4	Gap yoki jarayonlarni to'g'ri ketma-ketlikda joylashtirish talab etiladigan yopiq test

VII. Baholash mezonlari va ajratilgan vaqt

Test topshiriqlari umumiy 80 ball bilan baholanadi.

Har bir to'g'ri javob 2 ball, noto'g'ri javob esa 0 ball bilan baholanadi.

VIII. Imtihon tartibi

Taqiqlangan vositalar: imtihon vaqtida mobil telefon, aqlli soat, planshet yoki elektron eslatmalardan foydalanish qat'iyan man etiladi.

Axloq va intizom: nusxa ko'chirish, yordam so'rash yoki yordam berish, imtihon davomida gaplashish, ruxsatsiz chiqish kabi holatlar taqiqlanadi.

Nazoratchi qoidabuzarlikni aniqlaganda, uni rasmiylashtirib, tinglovchini testdan chetlashtiradi va natijasi bekor qilinadi.

IX. Inklyuziya va moslashtirish

Alohida ta'limga ehtiyoji bor talabgorlar uchun qo'shimcha 15 % vaqt beriladi. Shuningdek, topshiriqlarning berilish shakli va turi ham ularga mos va qulay shaklda taqdim etiladi.

Ko'rish sohasida imkoniyati cheklangan talabgorlar savollarni o'qib berishi uchun maxsus texnik yordamchi bilan kelishiga ruxsat etiladi, faqat savolning to'g'ri javobini aytishi mumkin emas.

X. Tavsiya etilgan adabiyotlar

1. M. F. Ziyayeva Terapiya “Ilm Ziyo” 2019 yil
2. G. T. Gadayev Terapiya Turon Zamin Ziyo 2014 yil
3. Ichki kasalliklar propedevtikasi. Gadaev A.G.; Karimov M.Sh..
“Muharrir” nashriyoti. 2012
4. Ichki kasalliklar. Gadaev A.G. T: Turon Zamin Ziyo, 2014
5. Razikova I. S., Alikulova D. Ya. Gerontologiyada Hamshiralik ishi,
Darslik (o‘zbek tilida). Toshkent 2018 y.